

Národný inšpektorát práce

Číslo: NIP/NIP_K_GR_A_K/GR/2017/27
2017/4411

Materiál na rokovanie porady vedenia
Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny
Slovenskej republiky

Návrh

Správa o stave ochrany práce a o činnosti orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce
za rok 2016

Podnet:

§ 6 ods. 1, písm. l)
zákona č. 125/2006 Z. z. v znení
neskorších predpisov

Obsah materiálu:

1. Návrh uznesenia
2. Predkladacia správa
3. Materiál

Predkladá:

Ing. Andrej Gmitter
generálny riaditeľ NIP

Vypracoval:

Odbor riadenia inšpekcie práce NIP

Košice, marec 2017

1. Úvod

Správa o stave ochrany práce a o činnosti orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce za rok 2016 (ďalej správa) je spracovaná na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 475 z 11. júna 2003 a § 6 ods. 1 písm. l) zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej zákon č. 125/2006 Z. z.).

Obsahom správy je hodnotenie stavu ochrany práce v Slovenskej republike za rok 2016 a hodnotenie činnosti orgánov inšpekcie práce. Správa špecifikuje najzávažnejšie zistenia a poznatky orgánov inšpekcie práce z oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (ďalej BOZP), z oblasti pracovnoprávných vzťahov vrátane mzdových predpisov (ďalej PPV), z kontroly nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania, z oblasti sociálnej legislatívy v doprave (ďalej SLvD), a tiež z dohľadu podľa osobitných predpisov, získané pri výkonoch inšpekcie práce a pri trhovom dohľade nad určenými výrobkami v subjektoch kontrolovaných v roku 2016. Správa obsahuje aj informácie o pracovných úrazoch a iných poškodeniach zdravia z práce.

2. Orgány inšpekcie práce

Štátnu správu v oblasti inšpekcie práce vykonávajú v súlade s ustanovením § 3 zákona č. 125/2006 Z. z. orgány štátnej správy, ktorými sú Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Národný inšpektorát práce (ďalej NIP) a inšpektoráty práce so sídlom v jednotlivých krajoch.

NIP je orgánom štátnej správy v oblasti inšpekcie práce, ktorý riadi a kontroluje inšpektoráty práce a zjednocuje a racionalizuje pracovné metódy inšpektorov práce a spolupracuje s príslušnými orgánmi Európskej únie a s členskými štátmi Európskej únie. Inšpektoráty práce sú orgány štátnej správy s územnou pôsobnosťou v rámci kraja, vykonávajú štátnu správu v oblasti inšpekcie práce. Dozor nad dodržiavaním právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie BOZP na pracoviskách jadrového zariadenia vykonáva Inšpektorát práce Nitra na celom území Slovenskej republiky.

Rozsah inšpekcie práce je uvedený v § 2 ods. 1 zákona č. 125/2006 Z. z. Vecná pôsobnosť inšpekcie práce vyplýva aj zo zákona č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zo zákona č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (chemický zákon). Orgány inšpekcie práce vykonávajú aj trhový dohľad nad určenými výrobkami uvádzanými do prevádzky v zmysle zákona č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Orgánom inšpekcie práce vyplýva kompetencia aj zo zákona č. 307/2014 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zo zákona č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej zákon č. 650/2004 Z. z.).

Nová kompetencia pribudla orgánom inšpekcie práce od 18. 06. 2016 nadobudnutím účinnosti zákona č. 351/2015 Z. z. o cezhraničnej spolupráci pri vysielaní zamestnancov na výkon prác pri poskytovaní služieb a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Inšpektoráty práce vykonávajú tiež kontrolu nad dodržiavaním SLvD podľa zákona č. 462/2007 Z. z. o organizácii pracovného času v doprave a o zmene a doplnení zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej

práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 309/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej zákon č. 462/2007 Z. z.).

3. Ciele, úlohy a priority orgánov inšpekcie práce v roku 2016

Hlavným cieľom pôsobenia orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce, tak ako to vyplýva z kompetenčného zákona inšpekcie práce, zo zákona č. 125/2006 Z. z. a ďalších právnych predpisov a úloh vyplývajúcich z uznesení vlády Slovenskej republiky, bolo najmä:

- plnenie cieľov a priorít Stratégie BOZP v Slovenskej republike do roku 2020 a programu jej realizácie podľa schváleného harmonogramu úloh,
- snaha o vytvorenie podmienok na znižovanie počtu pracovných úrazov, najmä smrteľných pracovných úrazov, pracovných úrazov s ťažkou ujmom na zdraví a zníženie počtu priznaných chorôb z povolania,
- snaha o zabezpečenie vhodných pracovných podmienok a dôsledné dodržiavanie pracovnoprávnych vzťahov,
- koncentrovanie pozornosti na odvetvia s vyšším rizikom poškodenia zdravia pri práci a vyšším počtom pracovných úrazov,
- zvýšenie povedomia zamestnávateľov a zamestnancov formou preventívnej činnosti inšpekcie práce a poskytovaním bezplatného poradenstva,
- účinný boj s nelegálnou prácou a nelegálnym zamestnávaním s cieľom odhalenia nelegálne zamestnaných osôb.

Na základe hodnotenia poznatkov inšpekcie práce NIP vypracoval „Plán hlavných úloh Národného inšpektorátu práce na rok 2016“, ktorým boli určené celoslovenské úlohy inšpekcie práce. Počas roka boli realizované aj mimoriadne úlohy, ktorých zameranie zodpovedalo stanoveným prioritám inšpekcie práce v príslušnom kalendárnom roku.

V roku 2016 boli realizované nasledovné úlohy:

a) plánované previerky

Číslo úlohy	Zameranie
16 101	Kontrola vykonávania bezpečnostnotechnickej služby
16 102	Kontrola sociálnej legislatívy v doprave u zamestnávateľov a na pozemných komunikáciách (v zmysle zákona č. 462/2007 Z. z.)
16 103	Kontrola dodržiavania BOZP v stavebníctve
16 104	Kontrola zaistenia BOZP pri práci prostredníctvom osobných ochranných pracovných prostriedkov
16 105	Inšpekcia práce v jadrovej energetike
16 106	Kontrola dodržiavania BOZP pri prevádzke drevoobrábacích, kovoobrábacích a tvárniacich strojov
16 107	Kontrola dodržiavania povinností zamestnávateľa pri vzniku pracovného úrazu
16 108	Prevenca závažných priemyselných havárií vrátane posudzovania bezpečnostných správ (zákon č. 128/2015 Z. z.)
16 109	Kontrola sociálnej legislatívy v cestnej doprave so zameraním na zájazdové a diaľkové autobusy (v zmysle zákona č. 462/2007 Z. z.)
16 110	Kontrola dodržiavania povinností zamestnávateľa v oblasti doplnkového dôchodkového sporenia
16 111	Kontrola dodržiavania povinností zamestnávateľa pri zamestnávaní na dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru
16 112	Kontrola dodržiavania povinností zamestnávateľa v oblasti poskytovania miezd zamestnancom

Číslo úlohy	Zameranie
16 113	Kontrola dodržiavania pracovných a mzdových podmienok zamestnancov v chránených dielňach
16 114	Kontrola vnútorného systému vybavovania podnetov
16 115	Kontrola dodržiavania zákazu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania vykonávaná útvarmi kontroly nelegálneho zamestnávania (ďalej útvary KNZ)

b) mimoriadne previerky:

Číslo úlohy	Zameranie
16 131	Kontrola zameraná na pracovné podmienky zamestnancov vo veku nad 50 rokov
16 132	Kontrola dodržiavania vybraných ustanovení pracovnoprávných predpisov v predajniach maloobchodu vykonaná IP Košice a IP Prešov v ich územných obvodoch
16 133	Kontrola dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania útvarmi kontroly nelegálneho zamestnávania mimo krajskú pôsobnosť inšpektorátu práce v 18. týždni 2016 v Trenčianskom kraji – „Výmena krajov“
16 134	Kontrola dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania na kúpaliskách
16 135	Kontrola dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania v stavebníctve
16 136	Kontrola prevencie v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a prevencie vzniku pracovných úrazov
16 137	Kontrola zaistenia BOZP pri práci v obchodných reťazcoch a veľkoskladoch potravín (úloha prenesená z roku 2015)
16 138	Kontrola dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania v Košickom kraji (úloha prenesená z roku 2015)
16 139	Kontrola dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania útvarmi KNZ mimo krajskú pôsobnosť inšpektorátu práce v Bratislavskom kraji – „Výmena krajov“
16 140	Kontrola zameraná na dodržiavanie povinností zamestnávateľa v oblasti doplnkového dôchodkového sporenia – „ŠKRTIČ III“
16 141	Kontrola zameraná na vodičov a prevádzkovateľov taxislužieb
16 142	Kontrola dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania útvarmi KNZ mimo krajskú pôsobnosť inšpektorátu práce v Banskobystrickom kraji – „Výmena krajov“

Priority inšpekcie práce v roku 2016:

- trvalé uplatňovanie legislatívy vo vecnej pôsobnosti orgánov inšpekcie práce,
- vyšetrovanie závažných pracovných úrazov a chorôb z povolania,
- kontrola dodržiavania zákazu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania,
- vyšetrovanie podnetov v oblasti ochrany práce a kontrola dodržiavania povinností zamestnávateľa v oblasti doplnkového dôchodkového sporenia,
- kontrola a hodnotenie účinnosti nariadených opatrení,
- kontrola dodržiavania SLvD,
- poskytovanie bezplatného poradenstva pre zamestnancov a zamestnávateľov.

4. Prehľad kontrolovaných subjektov

Orgány inšpekcie práce vykonali v roku 2016 inšpekciu práce spolu v 28 084 subjektoch, čo je o 1 237 subjektov (4,61 %) viac ako v minulom roku (26 847). Ďalšie údaje týkajúce sa kontrolovaných subjektov podľa ich právnej formy a počtu zamestnancov sú uvedené v tabuľke č. 1 prílohy tejto správy.

V členení podľa právnej formy bolo najviac kontrol vykonaných v spoločnostiach s ručením obmedzeným (13 412, t. j. 47,76 % z celkového počtu skontrolovaných subjektov) a u podnikateľov - fyzických osôb zapísaných a nezapísaných v obchodnom registri (9 926 t. j. 35,34 %), následne u zahraničných osôb (1 640, t. j. 5,84 %) a v akciových spoločnostiach (1 205, t. j. 4,29 %).

Z hľadiska rozdelenia subjektov podľa počtu zamestnancov bolo najviac výkonov inšpekcie práce vykonaných v subjektoch s počtom zamestnancov od 1 do 9 (12 768, t. j. 45,46 % z celkového počtu skontrolovaných subjektov). Inšpekcia práce bola vykonaná aj u fyzických osôb, ktoré sú podnikateľmi, ale nie sú zamestnávateľmi (8 050, t. j. 28,66 %). Inšpekcia práce bola zameraná hlavne na malé podniky s počtom zamestnancov do 50. Pri výbere subjektov boli zohľadňované priority inšpekcie práce, tak ako je uvedené v bode 3 správy.

Zdrojom informácií o počtoch kontrolovaných subjektov je informačný systém inšpekcie práce (ďalej ISOP). Výstupy z ISOP za rok 2016 boli získané výberom ku dňu 17. 02. 2017.

5. Zistenia dozorného orgánu v kontrolovaných subjektoch

V roku 2016 bolo zistených 41 935 nedostatkov, čo predstavuje oproti roku 2015 pokles o 9,14 %. Podrobnejšie údaje o počtoch zistených nedostatkov v jednotlivých oblastiach výkonu inšpekcie práce sú uvedené v tabuľke č. 3 a tabuľke č. 4 prílohy.

V oblasti BOZP (položky s kódmi 0100 až 1000 a položka s kódom 1300 v tabuľke č. 3) bolo v roku 2016 zistených 29 107 nedostatkov. Najvyšší počet nedostatkov v počte 8 290 (19,77 %) bol zistený v súvislosti s prevádzkou a technickým stavom vyhradených technických zariadení (ďalej VTZ), čo predstavuje pokles oproti roku 2015 o 21,81 %. Druhý najvyšší počet nedostatkov bol zistený v súvislosti s prevádzkovými budovami a objektami v počte 7 620, čo predstavuje mierny pokles oproti roku 2015 o 2,08 %. V rámci dodržiavania ustanovených pracovných podmienok bolo zistených 5 552 nedostatkov, čo predstavuje pokles oproti roku 2015 o 8,40 %. V oblasti riadenia BOZP bolo zistených 3 948 nedostatkov, čo predstavuje pokles oproti roku 2015 o 6,89 %. V rámci nedostatkov vzťahujúcich sa na stroje a zariadenia bolo celkovo zistených 1 280 nedostatkov, čo predstavuje pokles oproti roku 2015 o 15,40 %. V rámci kontroly výkonu odborných činností, organizácie práce a pracovného prostredia bolo celkovo zistených 1 460 nedostatkov, čo sumárne predstavuje pokles oproti roku 2015 o 14,42 %. V rámci nedostatkov vzťahujúcich sa na osobné ochranné pracovné prostriedky (ďalej OOPP) bolo zistených 957 nedostatkov, čo predstavuje mierny nárast oproti roku 2015 o 1,06 %. Prehľad porušení predpisov a porovnanie počtu nedostatkov zistených v tých istých objektoch v predchádzajúcom roku v percentuálnom vyjadrení uvádza tabuľka č. 3.

V členení podľa SK NACE bolo zistených najviac nedostatkov v odvetví priemyselnej výroby v počte 9 100, čo predstavuje pokles oproti roku 2015 o 6,57 %. Druhý najvyšší počet nedostatkov bol zistený v odvetví veľkoobchodu a maloobchodu a opráv motorových vozidiel v počte 7 993, čo predstavuje pokles oproti roku 2015 o 5,71 %. Za tým nasleduje odvetvie dopravy a skladovania s nedostatkami v počte 5 948, čo predstavuje pokles oproti roku 2015 o 8,42 %, odvetvie stavebníctva s 3 951 nedostatkami, čo predstavuje pokles oproti roku 2015 o 14,07 % a odvetvie ubytovacích a stravovacích služieb s počtom 2 272 nedostatkov, čo predstavuje pokles oproti roku 2015 o 8,39 %. Tieto zistenia sú porovnateľné

s predchádzajúcim rokom a potvrdili nutnosť zamerať sa pri plánovaní úloh inšpekcie práce na odvetvia, v ktorých vyššiu mieru rizika vyvoláva používanie strojov a zariadení, výrobných procesov a vyplýva aj zo samotnej podstaty pracovných činností.

Špecifikácia nedostatkov v oblasti BOZP

Nedostatky v oblasti VTZ sa týkali hlavne nesplnenia povinností prevádzkovateľov VTZ (elektrických, tlakových, plynových a zdvíhacích) overovať bezpečnosť uvedených zariadení úradnými skúškami a odbornými prehliadkami a odbornými skúškami v predpísaných lehotách a neodstraňovania nedostatkov zistených uvedenými skúškami. Ďalšie nedostatky boli zistené v evidencii VTZ, vo vedení konštrukčnej a sprievodnej dokumentácie týchto zariadení.

V oblasti prevádzkových budov a objektov sa najviac nedostatkov vyskytovalo v tých objektoch, ktoré si prevádzkovatelia prenajímali a do ktorých ich vlastníci neinvestovali finančné prostriedky na rekonštrukciu, opravy a údržbu. Nedostatky boli zistené najmä v skladovacích a prevádzkových priestoroch.

V oblasti ustanovených pracovných podmienok boli zistené nedostatky najmä u zamestnávateľov s počtom zamestnancov od 1 do 9. Úroveň ustanovených pracovných podmienok bola často podmieňovaná finančnými možnosťami zamestnávateľov, úrovňou ich právneho povedomia a kvality poskytovania bezpečnostnotechnických služieb.

V oblasti riadenia BOZP zamestnávatelia nevenovali požadovanú pozornosť jednotlivým prvkom systému riadenia BOZP. Vysoký počet nedostatkov bol zistený vo vedení evidencie a technickej dokumentácie, v určovaní bezpečných pracovných postupov, v kontrolnej činnosti zamestnávateľa a pri identifikáciách nebezpečenstiev – hodnotení rizík. Úroveň riadenia BOZP je závislá od odbornej úrovne zamestnancov vykonávajúcich úlohy v oblasti preventívnych a ochranných služieb a právneho povedomia vedúcich zamestnancov na všetkých stupňoch riadenia.

Pri prevádzke strojov a zariadení bolo zistené nezabezpečenie efektívneho systému starostlivosti o stroje a zariadenia formou technickej diagnostiky, prediktívnej údržby a opráv, overovania technického stavu strojov / zariadení, nevykonávanie pravidelných kontrol a revízií elektrického ručného náradia a elektrických spotrebičov počas ich prevádzky. Počas výkonu inšpekcie práce bolo tiež zistené, že zamestnávatelia nezabezpečili odstránenie zistených nedostatkov na prevádzkovaných strojoch a zariadeniach.

V oblasti odborných činností bolo najviac nedostatkov zistených pri vykonávaní odborných prehliadok a odborných skúšok, opráv a obsluhy VTZ. Tiež boli zistené nedostatky aj pri vykonávaní úloh bezpečnostnotechnickej služby a pri realizovaní výchovy a vzdelávania v oblasti ochrany práce. Časté nedostatky boli zistené aj pri obsluhu vybraných stavebných strojov a zariadení.

V oblasti organizácie práce nebolo zo strany zamestnávateľov zabezpečené posúdenie zdravotnej spôsobilosti zamestnancov na vykonávanú prácu a zamestnanci neboli zaradovaní na výkon práce so zreteľom na ich kvalifikačné predpoklady a odbornú spôsobilosť.

V oblasti pracovného prostredia zamestnávatelia nezabezpečili optimálne pracovné podmienky pre svojich zamestnancov a osoby zdržiavajúce sa s vedomím zamestnávateľa v jeho priestoroch, a to najmä vo vzťahu k mikroklimatickým pomeroch na pracovisku.

Najčastejším nedostatkom v oblasti OOPP bolo neposkytovanie účinných OOPP, ktoré sú nevyhnutné k zabezpečeniu účinnej ochrany života a zdravia zamestnancov pri výkone pracovných úloh s ohľadom na všetky aspekty týkajúce sa práce. Ďalším častým nedostatkom je nevypracovanie zoznamu na poskytovanie a používanie OOPP, resp. chyby v samotnom vypracovaní uvedeného zoznamu.

V oblasti kolaudácií bol najväčší počet nedostatkov zistený na VTZ. Pri kontrole prevádzkových budov a objektov nebola zabezpečená kolektívna ochrana zamestnancov formou ochranných a záchytných zariadení na schodiskách, často bolo zistené nevyhovujúce usporiadanie pracovných miest, neoznačenie komunikácií, nezakryté otvory v podlahách a pod. Najviac nedostatkov sa týkalo odborných prehliadok a odborných skúšok a bezpečnostného značenia v objektoch.

Pri výkone trhového dohľadu bolo zistených celkovo 811 nedostatkov, čo predstavuje oproti roku 2015 pokles o 14,99 %. Najviac nedostatkov súviselo s „ES vyhlásením o zhode“, s označením zariadení údajmi o výrobcovi a o výrobku a s označením značkou CE. Boli zistené aj nedostatky súvisiace s postupom posúdenia zhody so všetkými bezpečnostno-technickými vlastnosťami, ktoré sa na určený výrobok vzťahujú. Nedostatky boli zistené aj u výrobcov strojov, ktorý vyrábajú jednocelové stroje, väčšinou len jeden kus pre svoju vlastnú potrebu.

Pri výkone inšpekcie práce v jadrových elektrárnach sa zistené nedostatky týkali hlavne stavu prevádzkových budov a objektov a prevádzky VTZ (najmä elektrických).

Špecifikácia nedostatkov v oblasti pracovnoprávných vzťahov a nelegálneho zamestnávania

Vykonanými inšpekciami práce bolo v roku 2016 zistených celkovo 11 995 nedostatkov spočívajúcich v porušení pracovnoprávných predpisov, právnych predpisov, ktoré upravujú štátnozamestnanecké vzťahy a právnych predpisov, ktoré upravujú zákaz nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania. Zistený počet nedostatkov znamená v porovnaní s rokom 2015 mierny pokles o 2,67 % (tabuľka č. 3 prílohy).

V roku 2016 bolo zistených 10 nedostatkov spočívajúcich v porušení záväzkov, ktoré vyplývajú z kolektívnych zmlúv, čo znamená nárast o 100 % oproti roku 2015 (tabuľka č. 3 prílohy).

Najčastejšie zisťovanými nedostatkami v oblasti pracovnoprávných vzťahov v roku 2016 boli:

- ustanovenie § 43 Zákonníka práce (náležitosti pracovnej zmluvy) v celkovom počte 1 508 porušení,
- ustanovenie § 120 Zákonníka práce (minimálne mzdové nároky) v celkovom počte 703 porušení,
- ustanovenie § 99 Zákonníka práce (evidencia pracovného času) v celkovom počte 580 porušení,
- ustanovenie § 223 Zákonníka práce (dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru) v celkovom počte 453 porušení,
- ustanovenie § 130 Zákonníka práce (výplata mzdy) v celkovom počte 406 porušení,
- ustanovenie § 129 Zákonníka práce (splatnosť mzdy) v celkovom počte 381 porušení,
- ustanovenie § 224 Zákonníka práce (povinnosti zamestnávateľa vyplývajúce z dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru) v celkovom počte 380 porušení.

Inšpektoráty práce v roku 2016 skontrolovali 20 857 subjektov (právnických osôb a fyzických osôb, ktoré sú podnikateľmi) a 54 603 fyzických osôb vykonávajúcich prácu na pracoviskách kontrolovaných subjektov za účelom preverenia dodržiavania zákazu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania. Výkonmi inšpekcie práce bolo odhalených 1 228 subjektov – zamestnávateľov, ktorí porušili zákaz nelegálneho zamestnávania tým, že nelegálne zamestnávali 2 756 fyzických osôb.

Počet vykonaných inšpekcii práce bol vyšší v porovnaní s predchádzajúcim kalendárnym rokom. Vykonané kontroly v roku 2016 (23 372) boli v porovnaní s rokom 2015 (21 309) navýšené o 9,68 %. Odhalené počty zamestnávateľov, ktorí porušili zákaz nelegálneho zamestnávania v roku 2016 (1 228) predstavujú 5,89 % z počtu všetkých kontrolovaných

subjektov (20 857). Uvedený percentuálny podiel nelegálne zamestnávajúcich zamestnávateľov predstavuje pokles oproti roku 2015, kedy bolo odhalených 7,36 % nelegálne zamestnávajúcich zamestnávateľov z počtu skontrolovaných subjektov, a to aj v porovnaní s rokom 2014 (6,18 %).

Pri kontrole povinností vyplývajúcich zo zákona č. 650/2004 Z. z. bolo skontrolovaných 176 zamestnávateľov. V týchto subjektoch bolo zamestnaných spolu 20 311 zamestnancov, z toho 4 166 zamestnancov vykonávalo rizikové práce. Zo zistení inšpektorov práce vyplýva skutočnosť, že za 900 zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce (t. j. 21,60 %) neboli odvádzané príspevky na doplnkové dôchodkové sporenie.

Oblasť sociálnej legislatívy v doprave

V roku 2016 bolo inšpektormi práce na pracoviskách a pozemných komunikáciách skontrolovaných spolu 10 122 vodičov. V počte skontrolovaných dní vodičov (záznamové listy a počty dní stiahnutých z digitálnych tachografov) to predstavuje 308 602 dní, čo je 122,5 % z celkového plánovaného počtu skontrolovaných dní vodičov pre rok 2016 (252 000 pracovných dní vodičov).

Na pracoviskách bolo inšpektormi práce v roku 2016 skontrolovaných 3 184 vodičov. Skontrolovaných bolo 183 460 pracovných dní vodičov čo je 59,5 % z celkového počtu skontrolovaných dní vodičov v roku 2016.

Na pozemných komunikáciách bolo v roku 2016 skontrolovaných spolu 6 938 vodičov. Skontrolovaných bolo 125 142 pracovných dní vodičov, čo je 40,5 % z celkového počtu skontrolovaných dní vodičov v roku 2016.

Pri hodnotení nedostatkov zistených inšpektormi práce pri cestných kontrolách a pri kontrolách v dopravných podnikoch môžeme konštatovať, že sa situácia v porovnaní s rokom 2015 opäť mierne zlepšila. Kontrolami vykonanými v rámci úlohy bolo zistených celkom 12 277 nedostatkov, pričom bolo skontrolovaných 308 602 pracovných dní vodičov, čo predstavuje jeden nedostatok na 25,1 skontrolovaných pracovných dní. V rámci úlohy s tým istým zameraním v roku 2015 bol zistený jeden nedostatok na 21,7 skontrolovaných pracovných dní vodičov.

Zhrnutie najčastejších nedostatkov vodičov za rok 2016 zistených počas kontrol na pozemných komunikáciách a na pracoviskách spolu:

- vodiči nedodržiavali denné minimum času odpočinku (4 340),
- vodiči prekračovali časy vedenia v trvaní 4,5 hod., po uplynutí ktorého mala nasledovať prestávka + nedodržiavali prestávky pri dennom vedení vozidla v minimálnom trvaní 45 minút (4 079),
- vodiči prekračovali denné časy vedenia vozidla (1 652),
- vodiči nedodržiavali týždenné minimum času odpočinku (871),
- vodiči nepredložili záznamové listy resp. výstupy za predchádzajúcich 28 dní (562),
- vodiči prekračovali dvojtýždňový limit času vedenia vozidla (363).

Najzávažnejšie zistené nedostatky:

- neoprávnená manipulácia s tachografmi za účelom vyradenia tachografu z činnosti,
- jazda vodiča na inú ako vlastnú tachografovú kartu,
- zamestnávatelia nezabezpečovali pravidelné sťahovanie údajov z kariet vodičov a údajov z vozidlových jednotiek resp. neuchovávali použité záznamové listy počas predpísanej doby.

Informácie o kontrolách pracovných dní vodičov boli získané z informačného systému TAGRA.

6. Nápravné a sankčné opatrenia orgánov inšpekcie práce

Inšpektori práce na základe výsledkov inšpekcie práce navrhli zamestnávateľom technické, organizačné a iné opatrenia na zlepšenie stavu, nariadili kontrolovaným subjektom odstránenie zistených nedostatkov v stanovených lehotách, uložili blokové pokuty v zmysle zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, nariadili vykonať merania, kontroly a skúšky a iné úkony, ako napríklad zisťovanie požitia alkoholu a iných omamných látok a psychotropných látok. V prípadoch, keď počas výkonu inšpekcie práce boli zistené porušenia predpisov, ktoré sú vo vecnej pôsobnosti iných orgánov, tieto zistenia boli odstúpené kompetentným orgánom (napríklad pri vykonávaní inšpekcie práce zameranej na prevenciu závažných priemyselných havárií). V nevyhnutných a závažných prípadoch, v záujme ochrany života a zdravia zamestnancov, vydali rozhodnutia o zákaze používania strojov, zariadení a iných technických zariadení a pracovných prostriedkov, pracovných postupov, látok a vykonávanie činností a prác, ktoré bezprostredne ohrozujú bezpečnosť a zdravie zamestnancov a iných osôb.

V roku 2016 inšpektori práce odhalili 2 756 prípadov nelegálneho zamestnávania a vydali 163 rozhodnutí o zákazoch, čo je spolu 2 919 (o 10,65 % viac ako v roku 2015). V tabuľke č. 6 prílohy tejto správy je uvedený prehľad vydaných rozhodnutí o zákaze, vrátane počtu zistených prípadov práce bez právneho titulu (nelegálnej práce). Bolo zistených o 10,20 % viac prác bez právneho titulu ako v roku 2015.

Vzrástol počet vydaných rozhodnutí o zákaze používania strojov a zariadení. V roku 2016 bolo zakázané používať 109 strojov (o 101,85 % viac) oproti roku 2015, kedy bolo zakázané používať 54 strojov. Bolo vydaných 19 rozhodnutí o zákaze práce bez odbornej spôsobilosti, 10 zákazov prác, ktoré nie sú vykonávané v súlade s požiadavkami právnych a ostatných predpisov na zaistenie BOZP, 15 rozhodnutí o zákaze prevádzky VTZ, 5 rozhodnutí o zákaze používania technológie, prípadne pracovných postupov a 2 rozhodnutia o zákaze používania výrobných a prevádzkových priestorov. Oprávnenie na výkon činností na VTZ bolo odobraté 1 subjektu.

Kontrolovaným zamestnávateľom inšpektoráty práce uložili v roku 2016 celkom 3 041 právoplatných pokút (o 571 viac ako v predchádzajúcom roku) v celkovej sume 6 948 723 eur (o 1 289 383 eur viac ako v roku 2015). Prehľad právoplatných pokút uložených zamestnávateľom ako aj jednotlivcom je uvedený v tabuľke č. 5 prílohy tejto správy.

Podľa zamerania výkonov inšpekcie práce bolo zamestnávateľom uložených najviac právoplatných pokút (1 235) za porušenie predpisov upravujúcich PPV v sume 1 407 793 eur, za odhalenie nelegálneho zamestnávania (1 055) v celkovej sume 3 887 700 a za porušovanie predpisov na zaistenie BOZP (569), v sume 1 162 950 eur.

Pri rozdelení uložených pokút, vzhľadom na druh výkonov inšpekcie práce, bolo najviac pokút v počte 1 257 uložených pri previerkach vykonaných podľa plánu hlavných úloh NIP na rok 2016, a to v sume 3 086 200 eur. Na základe výkonov vykonaných na základe podnetu bolo uložených 1 165 pokút v sume 1 716 988 eur (o 591 228 viac ako v roku 2015). Pri mimoriadnych previerkach bolo uložených 545 právoplatných pokút v sume 1 432 985 eur. Na základe údajov o právoplatných pokutách možno konštatovať, že v roku 2016 počet pokút bol vyšší ako v roku 2015 a narástla aj celková suma právoplatne uložených pokút.

Jednotlivcom uložili orgány inšpekcie práce celkovo 67 právoplatných pokút (o 33 menej ako v roku 2015) v sume 46 053 eur. Pokuty uložené jednotlivcom boli uložené najmä pri vybavovaní podnetov (35 pokút v sume 29 663 eur), pri previerkach podľa plánu hlavných úloh NIP bolo uložených 31 pokút v sume 15 390 eur. Počet pokút právoplatne uložených

jednotlivcom vzrástol o 33 prípadov a vzrástla aj suma právoplatne uložených pokút jednotlivcom o 23 503 eur.

Celkový počet blokových pokút uložených orgánmi inšpekcie práce jednotlivcom bol 1 552 v sume 107 033 eur. Počet blokových pokút bol o 161 nižší ako v roku 2015, avšak suma blokových pokút vzrástla o 6 854 eur.

7. Stav a vývoj pracovných úrazov a chorôb z povolania

V roku 2016 bolo nahlásených 9 343 registrovaných pracovných úrazov. Z uvedeného počtu bolo 40 závažných pracovných úrazov s následkom smrti (ďalej SPÚ), čo oproti roku 2015 predstavuje pokles o 15 prípadov (27,27 %). V hodnotenom roku bolo zaevidovaných 103 pracovných úrazov s ťažkou ujmom na zdraví (ďalej ŤUZ). Oproti roku 2015 došlo v roku 2016 k poklesu počtu pracovných úrazov s ŤUZ o 51 prípadov (33,12 %). Za rok 2016 bolo evidovaných 9 200 ostatných registrovaných pracovných úrazov, t.j. úrazov nad 3 dni práceneschopností bez smrteľných úrazov a úrazov s ťažkou ujmom na zdraví (ďalej RPÚ), čo predstavuje nárast o 328 prípadov (3,70 %) oproti roku 2015. Bližšie informácie o poškodení zdravia zamestnancov sú v tabuľkách č. 7 až 12 prílohy.

Najdôležitejšími charakteristikami úrazových udalostí sú zdroje a príčiny vzniku pracovných úrazov. Väčšina SPÚ (75,00 %) sa kumulovala do troch hlavných zdrojových skupín, ktorými boli: dopravné prostriedky (20 prípadov – 50,00 %), pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov osôb (5 prípadov – 12,50 %) a materiál, bremená, predmety (5 prípadov – 12,50 %). Najčastejšími zdrojmi vzniku závažných pracovných úrazov s ťažkou ujmom na zdraví boli stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné (31 prípadov – 30,10 %), dopravné prostriedky (22 prípadov – 21,36 %), pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov osôb (20 prípadov – 19,42 %), a materiál, bremená, predmety (15 prípadov – 14,56 %).

Zo štatistiky zdrojov vzniku RPÚ za rok 2016 vyplýva, že najviac týchto úrazov spôsobila manipulácia s materiálom, bremenami, predmetmi, pôsobenie ostrých hrán alebo ich pád (2 769 prípadov – 30,10 % z celkového počtu RPÚ). Na ďalšie miesto podľa početnosti výskytu možno zaradiť úrazy, ktoré vznikli následkom pádov osôb na cestných dopravných priestoroch (2 521 prípadov – 27,40 %). Bližšie informácie sú uvedené v tabuľke č. 12 prílohy.

Najčastejšími príčinami vzniku SPÚ bolo predovšetkým používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia (9 prípadov – 20,00 %). K SPÚ, pri ktorých je v tabuľke č. 9 prílohy uvedená nezistená príčina, došlo pri dopravnej nehode (8 prípadov), kde inšpektori práce zisťujú len režim vedenia vozidla, respektíve iného dopravného prostriedku a tieto úrazy vyšetrujú orgány policajného zboru. V 7 prípadoch ide o úrazy, ktorých vyšetovanie pre zložitosť preukazovania skutočností súvisiacich s pracovným úrazom ku dňu vypracovania správy ešte nebolo ukončené. Pri pracovných úrazoch s ŤUZ bolo najčastejšou príčinou používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez odbornej spôsobilosti (29 prípadov – 28,16 %). Druhou najpočetnejšou príčinou bol nedostatok osobných predpokladov na výkon práce v čase úrazu (rôzne indispozície, nepozornosť a pod.) a bežné riziko práce (21 prípadov – 20,39 %). Bližšie informácie sú uvedené v tabuľke č. 9 a 10 prílohy.

Najčastejšími príčinami vzniku RPÚ boli predovšetkým nedostatky osobných predpokladov na výkon práce v čase úrazu (rôzne indispozície, nepozornosť a pod.) a bežné riziko práce (7 105 prípadov – 77,23 %) a nebezpečné konanie zamestnancov, ktorý utrpeli pracovný úraz – používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez odbornej spôsobilosti (450 prípadov – 4,89 %). Bližšie informácie sú uvedené v tabuľke č. 13.

V členení príčin vzniku SPÚ podľa zodpovednosti bolo zistených 6 prípadov (15,00 %), za ktoré nesie zodpovednosť zamestnávateľ a 10 prípadov (20,00 %), za ktoré nesú zodpovednosť samotní poškodení zamestnanci (tabuľka č. 9) prílohy. Pri ŤUZ bolo evidovaných 17 úrazov (16,50 %), za ktoré nesie zodpovednosť zamestnávateľ a 33 úrazov (32,04 %), za ktoré boli zodpovední samotní poškodení zamestnanci (tabuľka č. 10 prílohy).

V členení príčin vzniku RPÚ podľa zodpovednosti bolo evidovaných 593 úrazov (6,45 %), za ktoré nesie zodpovednosť zamestnávateľ a 550 úrazov (5,98 %), za ktoré nesú zodpovednosť samotní poškodení zamestnanci (tabuľka č. 13 prílohy).

V roku 2016 bolo na Slovensku v organizáciách spadajúcich do pôsobnosti orgánov inšpekcie práce evidovaných 243 hlásení chorôb z povolania a 35 ohrození chorobou z povolania. Z tohto počtu v sledovanom roku inšpektoráty práce vyšetrili 109 chorôb z povolania a 9 ohrození chorobou z povolania.

V roku 2016 nebola v organizáciách spadajúcich do pôsobnosti orgánov inšpekcie práce vyšetovaná žiadna závažná priemyselná havária.

Údaje za rok 2016, potrebné do tabuľky pracovnej úrazovosti a chorôb z povolania v SR, neboli v čase vypracovania tejto správy na Štatistickom úrade SR k dispozícii.

8. Spolupráca orgánov inšpekcie práce

Pri výkone inšpekcie práce orgány inšpekcie práce spolupracovali s viacerými orgánmi štátnej správy vykonávaním spoločných kontrol a vzájomnou výmenou informácií a údajov. Spoluprácu týchto orgánov NIP hodnotí kladne, ako efektívnu a vzájomne prospešnú. So špecializovanými oddeleniami Policajného zboru bola spolupráca pri kontrole sociálnej legislatívy v doprave a vyšetrovaní pracovných úrazov. Orgány inšpekcie práce spolupracovali so stavebnými úradmi pri kolaudačných konaniach, s regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva (ďalej RÚVZ) pri vyšetrovaní chorôb z povolania a so Sociálnou poisťovňou pri kontrole nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania.

Spolupráca orgánov inšpekcie práce a orgánov verejného zdravotníctva sa uskutočnila na národnej aj na regionálnej úrovni. NIP a Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky spolupracovali v rámci fungovania národnej siete BOZP, pri príprave odpovedí v rámci Siete na výmenu informácií SLIC (KSS) a v rámci projektu Bezpečný podnik. Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch sa medzi NIP a ÚVZ SR uskutočnila výmena informácií o rizikových prácach a o pracovnej úrazovosti. Kliniky pracovného lekárstva poskytovali NIP informácie o priznaných chorobách z povolania. Zoznamy zamestnávateľov, na pracoviskách ktorých sú vykonávané rizikové práce, boli využité aj pri previerkach zameraných na kontrolu povinností zamestnávateľa súvisiacich s doplnkovým dôchodkovým sporením. Spoločné pracovné porady inšpektorátov práce a RÚVZ boli na dobrej úrovni, dochádzalo na nich k výmene informácií, podaní a podnetov z činnosti oboch orgánov, aktuálnych informácií o zmenách právnych predpisov a pod. Operatívne konzultácie prebiehali telefonicky aj elektronicky. Na stretnutiach boli prediskutované aj témy: trend znižovania počtu rizikových prác zo strany podnikov, resp. v spolupráci s pracovnou zdravotnou službou, systém likvidácie biologického odpadu, frekvencia vykonávania lekárskeho prehliadok – vstupných a periodických, riziková práca z dôvodu psychickej pracovnej záťaže a postupy v rámci kolaudačných konaní stavieb. Výkon 35 spoločných previerok inšpektorátov práce a RÚVZ bol zameraný na subjekty, v ktorých sú vyhlásené práce prvej a druhej kategórie, na základe vzájomnej dohody kontrolných orgánov. Inšpektoráty práce a RÚVZ spolupracovali aj pri vyšetrovaní príčin chorôb z povolania a prešetrovaní podnetov týkajúcich sa faktorov pracovného prostredia.

Oba orgány sa zúčastňovali aj na previerkach, ktoré koordinuje Slovenská inšpekcia životného prostredia (ďalej SIŽP), zameraných na prevenciu závažných priemyselných

havárií, na ktorých sa zúčastnili aj iné dotknuté orgány štátnej správy: SIŽP, RÚVZ, orgány štátnej správy na úseku ochrany pred požiarimi, orgány štátnej správy na úseku civilnej ochrany a banské úrady.

Kontroly sociálnej legislatívy v doprave na pozemných komunikáciách boli realizované v spolupráci s Policajným zborom na základe dohody o spolupráci pri vykonávaní kontrol na pozemných komunikáciách, ktorá bola uzatvorená medzi NIP a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky.

NIP efektívne využíval možnosť pripojenia sa na databázu Sociálnej poisťovne na kontrolu nelegálneho zamestnávania a na overovanie plnenia podmienok pri vydávaní oprávnení na výkon bezpečnostnotechnickej služby a oprávnení na výchovu a vzdelávanie v oblasti ochrany práce. Na požiadanie pobočiek Sociálnej poisťovne bolo ich zamestnancom poskytované poradenstvo z oblasti pracovnoprávných vzťahov. V rámci súčinnosti žiadali pobočky Sociálnej poisťovne o určenie relevantnosti pracovnoprávných vzťahov, prípadne o preverenie trvania pracovnoprávneho vzťahu. Inšpektoráty práce poskytovali Sociálnej poisťovni údaje o vyšetrovaných pracovných úrazoch. V mnohých prípadoch Sociálna poisťovňa suplovala povinnosti zamestnávateľov oznámiť závažný pracovný úraz.

NIP viedol centrálny verejne prístupný zoznam fyzických osôb a právnických osôb, ktoré v predchádzajúcich piatich rokoch porušili zákaz nelegálneho zamestnávania. Pri jeho vytváraní vychádzal z vlastných zistení a zo zistení Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny.

Orgány inšpekcie práce spolupracovali tiež s odborovými organizáciami, so špecializovanými oddeleniami Policajného zboru (Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Pohotovostná motorizovaná jednotka, Úrad justičnej a kriminálnej polície Prezídia Policajného zboru, útvary dopravnej a diaľničnej polície, oddelenia poriadkovej polície, odbor obchodovania s ľuďmi, Národná jednotka boja proti nelegálnej migrácii) pri vyšetrowaní pracovných úrazov, pri výkone kontroly dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania a zákazu obchodovania s ľuďmi, pri kontrole štátnych príslušníkov tretích krajín, resp. pri výkone inšpekcie práce, kde mohol byť ohrozený život alebo zdravie inšpektora práce alebo mohol byť marený výkon inšpekcie práce. Pri vyšetrowaní pracovných úrazov príslušné útvary polície poskytlí pre potreby inšpektorátu práce znalecké posudky, odborné stanoviská, výsledky svojich zistení a potrebnú fotodokumentáciu.

Pri kolaudačných konaniach a konaniach o zmene užívania stavby orgány inšpekcie práce spolupracovali tiež so stavebnými úradmi, mestskými a obecnými úradmi. So stavebnými úradmi je v zásade dobrá spolupráca. Stavebné úrady boli v niektorých prípadoch nespokojné vzhľadom na nedostatočnú účasť zo strany inšpektorátu práce na všetkých kolaudačných konaniach. Z kapacitných dôvodov inšpektoráty práce nie sú schopné sa zúčastniť na všetkých týchto konaniach. Pomerne častá bola spolupráca s pracovníkmi mestských a obecných úradov pri zisťovaní informácií o podnikateľských subjektoch, najmä informácií o ich sídlach, adresách ich prevádzok, o osobách oprávnených konať v ich mene, o reálnom výkone ich podnikateľskej činnosti a podobne.

Zástupcovia sústavy inšpekcie práce v roku 2016 spolupracovali s Inštitútom pre výskum práce a rodiny pri riešení dvoch výskumných úloh v oblastiach: „systémy riadenia a ich vplyv na manažment BOZP“, „nelegálna práca, fraudulentná práca, agentúrne zamestnávanie a ich dopady na pracovné podmienky a BOZP“ a pri vypracovaní praktickej príručky pre malé a stredné podniky.

NIP sa v spolupráci s Technickou univerzitou Košice aktívne podieľal na organizovaní XXIX. medzinárodnej konferencie s názvom Aktuálne otázky bezpečnosti práce, ktorá sa konala v dňoch 14. - 16. 11. 2016 na Štrbskom Plese.

9. Hodnotenie stavu ochrany práce v roku 2016 v Slovenskej republike a opatrenia dozorného orgánu na zlepšenie stavu

V tejto časti správy je hodnotený stav ochrany práce v členení na oblasť BOZP, PPV a nelegálneho zamestnávania a v oblasti SLvD.

Hodnotenie stavu ochrany práce v oblasti BOZP

Nedostatky zistené v oblasti BOZP poukazujú na nesprávnu organizáciu práce zamestnávateľov a na chýbajúce systémové riadenie v oblasti BOZP. Vzhľadom na to je potrebné aj v nasledujúcich rokoch zamerať výkon inšpekcie práce na prvky riadenia BOZP priamo súvisiace s prevádzkou, údržbou, preventívnou starostlivosťou o technické zariadenia, prevádzkové budovy a pod.

K porušovaniu právnych predpisov a ostatných predpisov v oblasti BOZP dochádzalo nielen zo strany zamestnávateľov, ale aj zo strany zamestnancov. Napriek tomu, že zamestnanci boli s predpismi na zaistenie BOZP a so zásadami bezpečnej práce preukázateľne oboznámení, často tieto predpisy porušovali, čo v niektorých prípadoch malo tragické následky vo forme vzniku pracovného úrazu, ktorý zapríčinili práve títo zamestnanci.

Predpisy v oblasti BOZP veľmi často porušovali aj fyzické osoby, ktoré sú podnikateľmi a nie sú zamestnávateľmi. Títo majú nízke právne povedomie a vedomosti z oblasti BOZP, a keďže pracujú väčšinou na spoločných pracoviskách, často svojou činnosťou môžu ohroziť aj zamestnancov iných zamestnávateľov.

Medzi najzávažnejšie zistenia orgánov inšpekcie práce v kontrolovaných subjektoch patrili:

- nezabezpečenie kolektívneho zabezpečenia zamestnávateľom pre zamestnancov vykonávajúcich stavebné práce a práce s nimi súvisiace formou ochrannej a záchytnej konštrukcie, napr. zábradlím, ochranným ohradením, lešením, poklopom, záchytným ohradením, záchytným lešením alebo záchytnou sieťou, ktoré musia byť dostatočne pevné a odolné proti vonkajším silám a nepriaznivým vplyvom a upevnené tak, aby bezpečne uniesli predpokladané namáhanie,
- nedostatočné zaistenie BOZP na spoločných pracoviskách, na ktorých vykonávali práce zamestnanci viacerých zamestnávateľov a fyzické osoby oprávnené na podnikanie,
- nevykonávanie takých opatrení zo strany zamestnávateľov, aby pracovné prostriedky poskytované zamestnancom na používanie, boli na prácu vhodné alebo prispôbené tak, aby pri ich používaní bola zaistená BOZP,
- odborné prehliadky a odborné skúšky, obsluha a opravy VTZ boli vykonávané v rozpore s právnymi a ostatnými predpismi v oblasti BOZP,
- odborné činnosti boli vykonávané zamestnancami (osobami) bez požadovanej odbornej spôsobilosti.

Hodnotenie stavu ochrany práce v oblasti PPV a nelegálneho zamestnávania

Inšpektori práce v roku 2016 aktívne vyhľadávali nefunkčné systémy ochrany práce u zamestnávateľov. Pri podstatne zvýšenom počte výkonov v oblasti PPV a v oblasti nelegálneho zamestnávania bol v roku 2016 oproti predchádzajúcim rokom zaznamenaný nižší počet zistených nedostatkov.

V oblasti dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania bol pri vyššom počte výkonov a skontrolovaných subjektov v roku 2016 zistený nižší počet zamestnávateľských subjektov, ktorí porušili zákaz nelegálneho zamestnávania. Zistené porušenia sa však týkali väčšieho počtu nelegálne zamestnávaných fyzických osôb ako v predchádzajúcich rokoch.

Využitím zákonných oprávnení inšpektora práce bola zjednaná náprava tam, kde zamestnávatelia zlyhali. Počet nedostatkov v týchto oblastiach svedčí o snahe inšpekcie práce plniť si svoju zákonnú funkciu s cieľom dosiahnuť v podnikateľskom prostredí stav, kedy

všetky ich úkony a činnosti v rámci pracovnoprávnych vzťahov zamestnancov budú v súlade s platnou legislatívou.

Porušovanie predpisov v pracovnoprávnych vzťahoch nebolo na Slovensku ojedinelým javom. Častými boli prípady zamestnávania zamestnancov na dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru na vykonávanie činností, ktoré sú jedným z hlavných predmetov činnosti zamestnávateľa vykonávaných súvisle a pravidelne počas celého kalendárneho roka, čím títo zamestnanci nahrádzali činnosť zamestnancov v pracovnom pomere. Zo strany zamestnávateľa ide o obchádzanie Zákonníka práce a zneužívanie inštitútu dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru.

V súvislosti so zamestnávaním na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru bolo obchádzanie Zákonníka práce uvedeným spôsobom veľmi častým javom. Zamestnávateľa dodávateľským spôsobom prostredníctvom zamestnancov týchto zamestnancov vykonávali činnosť na pracoviskách iných subjektov – obchodných partnerov. Uvedený spôsob využívania závislej práce týchto zamestnancov napĺňa znaky dočasného pridelenia, ktoré sa vo vzťahu k dohodám za dočasné pridelenie nepovažuje.

Obdobou vyššie uvedeného bolo využívanie závislej práce zamestnancov – občanov SR na území Slovenskej republiky na základe pracovnoprávnych dohôd uzatvorených so zamestnávateľmi usadenými v Českej republike. V dohodách sa účastníci pracovnoprávneho vzťahu dohodnú na uplatňovaní právneho poriadku Českej republiky (štátu usadenia zamestnávateľa), čo umožňuje legislatíva ako prípustnú voľbu práva, ktorá má prednosť pred ustanoveniami zákona určujúcimi rozhodné právo. Zároveň s odvolaním sa na legislatívu sociálneho zabezpečenia Českej republiky (t.j. ak príjem zamestnanca v kalendárnom mesiaci nepresiahne 10 000 Kč, zamestnávateľ nie je povinný prihlásiť zamestnanca do registra Českej správy sociálneho zabezpečení) títo zamestnanci nie sú účastníkmi sociálneho poistenia v Českej republike. Vychádzajúc z európskej legislatívy sociálneho zabezpečenia spadajú však títo zamestnanci – štátni príslušníci SR pod systém sociálneho zabezpečenia Slovenskej republiky, ktorá je štátom, kde zamestnanec bežne pracuje. Keďže zamestnanci nie sú prihlásení do registra sociálneho zabezpečenia Českej republiky ani Slovenskej republiky a nedisponujú ani formulárm PD A1 preukazujúcimi príslušnosť k systému sociálneho zabezpečenia iného členského štátu Európskej únie, sú tieto prípady vyhodnocované ako porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania zo strany zahraničných zamestnávateľských subjektov.

V roku 2016 bol s nástupom novej legislatívy v oblasti vysielania zamestnancov v rámci cezhraničného poskytovania služieb (účinnosť od 18.06.2016) a vzrastajúcim dopytom po kvalifikovanej pracovnej sile na Slovensku, zaznamenaný nárast prípadov zisteného nelegálneho zamestnávania zamestnancov – občanov tretích krajín, vysielaných na územie SR v rámci poskytovania služieb zamestnávateľmi usadenými v inom členskom štáte EÚ, ako aj plniacich na území SR úlohy pre svojho zamestnávateľa usadeného v tretej krajine – domovskej krajine zamestnancov. Vychádzajúc z vyššie uvedeného stavu bolo v roku 2016 zistených doposiaľ najviac nelegálne zamestnávaných osôb – štátnych príslušníkov tretích krajín. Porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania spočívalo okrem najčastejšie zisťovaného neuzatvorenia pracovnoprávneho vzťahu so zamestnancom alebo neprihlásenia zamestnanca do registra Sociálnej poisťovne aj v doposiaľ najväčšej miere v nesplnení podmienok na zamestnávanie týchto osôb, ktoré vyplývajú zo zákona o službách zamestnanosti, ako aj v ich zdržiavaní sa na území SR v rozpore s ustanoveniami zákona o pobyte cudzincov.

V nadväznosti na nelegálne zamestnávanie vyslaných zamestnancov bolo v roku 2016 zisťované aj porušenie zákazu prijať prácu alebo službu, ak dodávateľ služby ju poskytoval prijímateľovi služby prostredníctvom nelegálne zamestnávaných osôb, pričom išlo

o cezhraničné poskytovanie služby po dobu presahujúcu päť dní v období 12 mesiacov od prvého poskytnutia služby alebo o vnútroštátnu dodávku práce alebo cezhraničnú dodávku práce. Zákaz prijať prácu alebo službu za uvedených podmienok upravuje nová legislatíva, účinná taktiež od 18.06.2016. Inšpektori práce zistili porušenia súvisiaceho § 7b ods. 5 zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v nižšej miere. Orgány inšpekcie práce zaznamenali vysoký záujem zo strany zamestnávateľov o informácie týkajúce sa týchto nových povinností.

V súvislosti s cezhraničným poskytovaním služieb a novou legislatívou boli zaznamenané aj prvé porušenia nových oznamovacích povinností host'ujúcich zamestnávateľov, vyplývajúcich z tejto legislatívy.

Novou kompetenciou, ktorá pribudla inšpektorátom práce od 01.01.2015, je aj ochrana oznamovateľov závažnej a inej protispoločenskej činnosti a dozor nad dodržiavaním povinností vybraných zamestnávateľov v rámci vnútorného systému vybavovania podnetov. Na zavedenie vnútorného systému vybavovania podnetov bolo zákonom ustanovené 6 mesačné prechodné obdobie, počas ktorého mal zamestnávateľ priestor zosúladiť svoju činnosť s požiadavkami tejto novej legislatívy. V súvislosti s novými povinnosťami zamestnávateľov a cieleným dozorom inšpektorátov práce v danej oblasti bol v roku 2016 zaznamenaný nárast zistených porušení vyplývajúcich z predpisov upravujúcich vnútorný systém vybavovania podnetov v porovnaní s rokom 2015. V roku 2016 bolo zistených 27 porušení zákona č. 307/2014 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej zákon č. 307/2014 Z. z.). Nedostatky sa týkali zavedenia vnútorného systému zamestnávateľov na vybavovanie podnetov.

Taktiež bol zaznamenaný nárast počtu osôb – oznamovateľov protispoločenskej činnosti, ktorým inšpektoráty práce zabezpečovali v roku 2016 ochranu v zmysle tejto legislatívy. Inšpektoráty práce celkovo od nadobudnutia účinnosti zákona č. 307/2014 Z. z., t. j. od 01.01.2015 až do 31.12.2016 evidovali 32 oznamovateľov závažnej protispoločenskej činnosti, z uvedeného počtu došlo v tomto období v súlade so zákonom u ôsmich oznamovateľov k zániku ochrany. Z uvedeného počtu inšpektoráty práce evidovali v roku 2016 celkovo 23 oznamovateľov.

Hodnotenie stavu ochrany práce v oblasti SLvD

Počet nedostatkov sa každoročne mierne znižuje, čo je spôsobené viacerými faktormi: postupným zvyšovaním právneho povedomia samotných vodičov a zamestnávateľov, preventívnou činnosťou inšpektorátov práce v predchádzajúcom období, neustále sa zvyšujúcou kvalitou kontrol vodičov nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí, poklesom dopravnej práce a s tým súvisiacim zaraďovaním kvalitnejších vodičov na prácu a v neposlednom rade aj zvýšením počtu vozidiel vybavených digitálnym tachografom. Kým v roku 2015 tvorili vozidlá vybavené digitálnym tachografom 79,4 % všetkých skontrolovaných vozidiel pri cestných kontrolách, v roku 2016 to bolo už 85,3 %. Počet digitálnych tachografov sa pritom od ich zavedenia do praxe v roku 2006 neustále zvyšuje. Pri digitálnych tachografoch sú všetky údaje detailne zaznamenávané na kartu vodiča ako aj do samotného tachografu, a preto výrazne klesá možnosť ich zatajovania, resp. skresľovania údajov. Z toho dôvodu sú vodiči ešte viac motivovaní dodržiavať predpisy sociálnej legislatívy v doprave.

Na základe výsledkov vykonaných kontrol v roku 2016 je zrejmé, že napriek poklesu priestupkov, stále dochádza a aj v budúcnosti sa dá predpokladať porušovanie právnych predpisov týkajúcich sa pracovného času vodičov a práce so záznamovým zariadením. Výsledky kontrol inšpekcie práce potvrdzujú opodstatnenosť a potrebu kontrolnej činnosti

v tejto oblasti. Trvalé zaradenie úlohy do plánu činností je pozitívnym krokom a je potrebné v ňom pokračovať aj v ďalšom období. Vyplýva to predovšetkým zo zistení o nedostatočných znalostiach predpisov súvisiacich so zaistením bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vo všetkých subjektoch, ktoré majú v predmete činnosti dopravnú činnosť alebo vykonávajú túto činnosť v súvislosti s iným podnikaním. Je potrebné si však uvedomiť, že bezpečnosť je jednou z najdôležitejších podmienok prepravy tovarov. Dosiahnutá úroveň bezpečnosti je určovaná na základe ukazovateľa nehodovosti. Snahou všetkých kontrolných orgánov vykonávajúcich kontroly v doprave je znížiť neúmerne vysoký počet smrteľných následkov dopravných nehôd, čomu výrazne napomáha aj kontrolná činnosť inšpekcie práce na Slovensku.

10. 1 Personálne údaje

Prehľad počtu zamestnancov sústavy NIP, počet inšpektorov práce vrátane hlavných inšpektorov práce, vedúcich oddelení bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, oddelení pracovnoprávných vzťahov a sociálnej legislatívy v doprave, inšpektorov práce – uchádzačov a počet žien – inšpektoriek práce (k 31. 12. 2016) uvádzajú nasledovné tabuľky:

Stav zamestnancov k 31. 12. 2016

Organizačná jednotka	Počet zamestnancov	
	celkový	z toho žien
NIP	54	38
IP Bratislava	57	30
IP Trnava	47	25
IP Trenčín	49	23
IP Banská Bystrica	55	24
IP Žilina	58	33
IP Nitra	63	29
IP Prešov	52	21
IP Košice	59	29
Spolu	494	252

Legenda k tabuľke: IP – inšpektorát práce

Počet inšpektorov práce k 31. 12. 2016

Organizačná jednotka	Počet inšpektorov práce			
	HIP + VO	IP uchádzači	celkom	z toho ženy
NIP				
IP Bratislava	4	3	40	17
IP Trnava	4	3	35	15
IP Trenčín	4	8	35	13
IP Banská Bystrica	4	1	39	12
IP Žilina	4	3	44	21
IP Nitra	4	3	45	15
IP Prešov	4	0	39	11
IP Košice	4	4	43	17
Spolu	32	25	320	121

Legenda k tabuľke: IP – inšpektorát práce

VO - vedúci oddelenia

HIP – hlavný inšpektor práce

V uvedenej tabuľke nie sú zahrnutí zamestnanci na materskej resp. rodičovskej dovolenke.

Prehľad vekovej štruktúry inšpektorov práce k 31. 12. 2016

Organizačná jednotka	Počet inšpektorov práce					
	do 30 rokov	31 – 40 rokov	41 -50 rokov	51 – 60 rokov	61 – viac rokov	spolu
IP Bratislava	4	8	9	13	6	40
IP Trnava	6	9	5	11	4	35
IP Trenčín	10	7	5	11	2	35
IP Banská Bystrica	5	8	5	17	4	39
IP Žilina	4	7	10	20	3	44
IP Nitra	6	21	4	13	1	45
IP Prešov	3	4	11	13	8	39
IP Košice	4	13	10	13	3	43
Spolu	42	77	59	111	31	320
t. j. [%]	13,13	24,06	18,44	34,69	9,69	100,00

Činnosť výkonných inšpekčných orgánov zabezpečovalo v roku 2016 na NIP a na ôsmich inšpektorátoch práce spolu 494 zamestnancov. Výkony inšpekcie práce boli realizované celkom 320 inšpektormi práce. V roku 2015 bol približne rovnaký stav, na NIP a na inšpektorátoch bolo spolu 491 zamestnancov a výkony inšpekcie práce boli v roku 2015 realizované celkom 318 inšpektormi práce.

10. 2 Výkony

V roku 2016 bolo zrealizovaných celkovo 65 036 výkonov inšpekcie práce, čo je takmer totožné s rokom 2015. Výkony boli prioritne zamerané na oblasti pracovnoprávných vzťahov a nelegálneho zamestnávania. Bližšie informácie o počte a jednotlivých druhoch výkonov sú v tabuľke č. 2 prílohy.

Z celkového počtu výkonov bolo najviac výkonov v počte 23 372 zameraných na kontrolu nelegálneho zamestnávania, čo predstavuje nárast oproti roku 2015 o 5,64 %. Druhou najpočetnejšou skupinou v rámci výkonov inšpekcie práce je oblasť pracovnoprávných vzťahov, kde bolo zrealizovaných celkovo 19 230 výkonov, čo predstavuje nárast oproti roku 2015 o 13,51 %. V oblasti BOZP bolo zrealizovaných celkovo 10 760 výkonov a pokles oproti roku 2015 logicky vyplynul zo skutočnosti, že viac plánovaných aj mimoriadnych úloh bolo v roku 2015 zameraných na iné oblasti.

V oblasti trhového dohľadu bolo zrealizovaných celkovo 4 122 výkonov a v oblasti inšpekcie práce v jadrových elektrárňach 39 výkonov.

V oblasti inšpekcie práce v jadrových elektrárňach bolo zrealizovaných celkovo 39 výkonov, čo predstavuje pokles oproti roku 2015 o 46,58 %.

10. 3 Poradenská činnosť

V súlade so zákonom o inšpekcii práce poskytovali inšpektori práce v roku 2016 poradenstvo zamestnávateľom, fyzickým osobám, ktoré sú podnikateľmi a nie sú zamestnávateľmi a zamestnancom.

Poradenská činnosť je naďalej realizovaná v rámci inšpekcie práce na pracoviskách zamestnávateľa počas výkonov inšpekcie práce v organizáciách, pri kolaudáciách a pri vyšetrowaní pracovných úrazov. Kvalifikované odborné poradenstvo bolo v roku 2016 vyžiadané v oblasti BOZP v počte 376 prípadov, v oblasti PPV v počte 2 873 prípadov, v oblasti SLvD v počte 138 prípadov, v oblasti trhového dohľadu v počte 9 prípadov, v oblasti pracovísk jadrového zariadenia nebolo požadované a v oblasti kontroly nelegálneho zamestnávania v počte 47 prípadov, čo spolu predstavuje celkový počet 3 443 poradenstiev v rámci inšpekcie práce.

Oblasť poradenstva je neoddeliteľnou súčasťou preventívnej činnosti inšpekcie práce a prispieva k zvyšovaniu právneho vedomia v právnických a fyzických subjektoch v oblasti BOZP, PPV, trhového dohľadu, dopravy, jadrového dozoru a nelegálneho zamestnávania. Zároveň v rámci poradenskej činnosti upozorňujú inšpektori práce zamestnávateľov, ale aj zamestnancov na časté nedostatky, právne omyly a informujú o možnostiach, ako sa im vyvarovať. V roku 2016 poskytovali inšpektori práce poradenskú činnosť rôznymi formami, a to telefonicky, osobne v kontrolovanom subjekte, osobne v priestoroch inšpektorátu práce, emailom, písomnou formou, a tiež aj bezplatnou účasťou na seminároch.

Trvale vysoký záujem v rámci poradenstva na vyžiadanie je v oblasti PPV. Pokles záujmu o poradenstvo nastal v oblasti BOZP a SLvD. Zamestnávatelia pri previerkach žiadajú podrobné poradenstvo k tomu, ako nedostatok odstrániť, alebo aké možnosti sa vzťahujú na jeho odstránenie. Žiadajú aj informácie o možnej výške pokuty za príslušné nedostatky. V pracovnoprávnej oblasti sú inšpektorom práce najčastejšie kladené otázky ohľadom skončenia pracovného pomeru, osobných prekážok v práci na strane zamestnanca, nevyplatenia miezd, mzdového zvýhodnenia za prácu nadčas, vo sviatok, v noci, v zdraví škodlivom prostredí a pod. Poradenstvo v oblasti BOZP sa najčastejšie dotýka otázok organizácie práce, riadenia BOZP, pracovného prostredia, VTZ a pod. Poradenstvo v oblasti dopravy je najviac poskytované pri kontrolách na cestách so záujmom o pracovný čas a dobu odpočinku v doprave, správne používanie záznamového zariadenia, spôsob archivácie, podmienky vydávania kariet vodičov a tiež u zamestnávateľov, ohľadom používania digitálnych záznamových zariadení a pod.

NIP poskytoval informácie týkajúce sa nových povinností zahraničných osôb, ktoré vysielajú na územie Slovenskej republiky svojich zamestnancov.

Požiadavky na poradenskú činnosť majú trvale vzostupnú tendenciu a čoraz častejšie je to práve zo strany zamestnávateľov, ktorí postupne prichádzajú na to, že je lepšie problémom predchádzať, ako ich potom riešiť. Celkovo sa zvyšuje aj právne povedomie fyzických a právnických osôb. Poradenské služby inšpektorátov práce v pracovnoprávnej oblasti využívajú aj účtovné a poradenské firmy a záujem konzultovať problémy v pracovnoprávnej oblasti prejavujú aj advokátske kancelárie.

10. 4 Poskytovanie informácií

NIP ako povinná osoba v zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o slobode informácií) zaevidoval v roku 2016 celkovo 35 žiadostí podaných v režime zákona o slobode informácií.

V rámci ich vybavovania postupovali zamestnanci poverení vybavovaním predmetnej agendy nasledovným spôsobom:

- 24 žiadostí vybavili tak, že informáciu požadovanú žiadateľom mu sprístupnili e-mailom, respektíve poštou,
- v 1 prípade bola žiadosť vybavená čiastočne,
- 7 žiadostí bolo celkom alebo čiastočne postúpených na iný orgán (inšpektorát práce alebo na Úrad práce, sociálnych vecí alebo rodiny),
- v 1 prípade bola žiadosť žiadateľa vzatá späť,
- v 1 prípade došlo k odloženiu žiadosti,
- v 1 prípade sa rozhodlo o neprístupnení informácie.

Výzva žiadateľovi na odstránenie nedostatkov jeho žiadosti a na jej doplnenie bola zasielaná v 7 prípadoch, z toho jednému žiadateľovi opakovane.

Z obsahu žiadostí podaných na inšpektoráty práce vyplýva, že žiadatelia požadovali vo väčšine prípadov sprístupnenie informácií týkajúcich sa podaných podnetov na výkon inšpekcie práce a výsledkov inšpekcie práce, dokladov nachádzajúcich sa v spisoch z výkonov inšpekcie práce a tiež štatistické údaje, či výsledky rozhodovacej činnosti inšpektorátov práce. Z predložených prehľadov je tiež zrejmé, že narastá počet žiadostí, kde žiadateľmi sú rôzne neziskové organizácie, či organizácie odborového zväzu.

O vybavovaní žiadostí v zmysle zákona o slobode informácií poskytli informácie všetky inšpektoráty práce, z ktorých vyplýva nasledovné:

Na inšpektoráty práce bolo doručených spolu 197 žiadostí o informácie. Z toho bolo 156 žiadostí o sprístupnenie informácií vybavených sprístupnením informácie, v 23 prípadoch informácie neboli sprístupnené. V 8 prípadoch boli informácie sprístupnené len čiastočne, 4 žiadosti o informácie boli odložené, 1 žiadosť bola vzatá späť a 1 žiadosť bola vyhodnotená ako žiadosť o bezplatné poradenstvo.

Dôvodom na neprístupnenie informácií bola najmä ochrana osobných údajov, požiadavka na sprístupnenie dokladov zo spisu z výkonu inšpekcie práce, prípadne inšpektoráty práce požadovanou informáciou nedisponovali.

NIP počas uplynulého roka pokračoval v intenzívnej spolupráci s médiami, o čom svedčí množstvo a rozsah mediálnych výstupov. Bezodkladne reagoval na každú požiadavku jednotlivých médií a aktívne pristupoval k ich riešeniu. Informácie o činnosti inšpekcie práce, o jej aktivitách či stanoviskách k aktuálnemu daniu v súvislosti s inšpekciou práce v danom roku tvorili podstatu informácií poskytnutých širokej verejnosti.

NIP prostredníctvom svojej webovej stránky zverejňoval rôzne príspevky, články a publikácie, ktoré mali a majú svojim obsahom prispieť k lepšej orientácii občanov v pracovnom práve. Pomôcť im orientovať sa v oblasti pracovných podmienok, a to nielen na Slovensku, ale aj v členských štátoch Európskej únie. Z dôvodu narastajúceho počtu žiadostí občanov o poradenstvo, NIP zaradzuje svoju mediálnu činnosť medzi svoje priority.

V priebehu uplynulého roka bola prostredníctvom médií prezentovaná rozmanitá škála tém z oblasti BOZP, ako aj z oblasti pracovnoprávnych vzťahov. Druh a obsah publikovaných, či médiami požadovaných príspevkov sa odvíjal od aktuálneho diania.

V priebehu prvého polroka boli zverejnené informácie týkajúce sa účinnosti nového zákona o cezhraničnej spolupráci pri vysielaní zamestnancov na výkon prác pri poskytovaní služieb. Pre hostujúcich zamestnávateľov, ktorí vysielajú svojich zamestnancov na územie SR bol súčasne na webovej stránke NIP zriadený registračný portál obsahujúci formulár na vyplnenie požadovaných údajov. Téma: „Novinky pri vysielaní zamestnancov“ tvorila obsah viacerých príspevkov. Bola zverejnená v odbornom časopise Bezpečnosť práce v praxi, zároveň prezentovaná vo večernej rozhlasovej relácii Rádia Regina „Poradíme, vysvetlíme“. Vyžiadala si taktiež odbornú diskusiu v relácii RTVS Teleregina, kde zodpovedný zamestnanec NIP priamo odpovedal na otázky divákov.

Médiám bolo poskytnuté množstvo príspevkov z oblasti pracovného práva, napr. základné informácie o dovolenke, nevyčerpanej dovolenke, zaradenie matky po materskej, resp. rodičovskej dovolenke, všeobecná zodpovednosť zamestnanca za schodok, zrážky zo mzdy, náhrada škody. Zdieľané boli aj informácie týkajúce sa minimálnych mzdových nárokov podľa stupňa náročnosti práce. Zo strany médií bola pravidelne žiadaná informácia o práci v noci, vo sviatok a o výške nároku na mzdu a na mzdové zvýhodnenie za takúto prácu v zmysle Zákonníka práce, či oblasť problematiky prekážok v práci zo strany zamestnanca a zamestnávateľa.

Z oblasti bezpečnosti práce boli medializované viaceré závažné pracovné úrazy s následkom smrti, ako napr. pád kabíny na mladého opravára počas demontáže výťahu v nemocnici alebo smrteľný pracovný úraz, ktorý sa stal v priestoroch zamestnávateľa na východnom Slovensku. V súvislosti s tým bolo poskytnutých viacero príspevkov o potrebe zaistenia BOZP na pracoviskách. Články o pracovných úrazoch patria k témam, ktoré neustále priťahujú záujem jednotlivých médií.

V oblasti sociálnej legislatívy v doprave boli verejnosti prostredníctvom rozhlasového vysielania rádia Slobodný vysielač prezentované informácie o právach a povinnostiach inšpektora práce pri cestných kontrolách a taktiež pri kontrolách v dopravných podnikoch. Odporúčania, ako sa majú vodiči správať pri cestnej kontrole príslušníkmi Policajného zboru a inšpektormi práce, aké sú ich práva a povinnosti.

V letných mesiacoch bol záujem o vysvetlenie povinnosti zamestnávateľov voči zamestnancom v súvislosti so zabezpečením pitného režimu a ďalších organizačných opatrení.

Počas celého roka sa médiá intenzívne zaujímali o prebiehajúce kontroly dodržiavania zákazu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania. Ich otázky smerovali nielen ku konkrétnym zamestnávateľom, ktorí porušili zákaz nelegálneho zamestnávania, ale požadovali aj rôzne štatistické údaje za jednotlivé kraje alebo časové obdobia. Zaujímal ich aj postup inšpekcie práce v prípade nelegálneho zamestnávania príslušníkov tretích krajín.

Médiá požadovali aj informácie týkajúce sa oznamovania protispoločenskej činnosti. V súvislosti s tým, NIP v spolupráci s Transparency International Slovensko, vydal praktický manuál pre oznamovateľov protispoločenskej činnosti (whistleblowerov). Manuál informuje o možnostiach právnej ochrany oznamovateľov a poskytuje praktické rady, ako postupovať pri oznámení nekalej praktiky.

Prostredníctvom odborného časopisu Bezpečnosť práce v praxi, NIP pravidelne v rubrike „Aktuality NIP“ publikoval články o svojej činnosti i informácie o aktuálnych témach. Verejnosť bola informovaná o pracovnom stretnutí so zástupcami estónskej inšpekcie práce,

o plánovaných mimoriadnych celoslovenských previerkach, o vykonaných kontrolách spolu so zhodnotením ich výsledkov.

Inšpektoráty práce v priebehu roka 2016 aktívne pristupovali k spolupráci s viacerými regionálnymi médiami, resp. s médiami s celoslovenskou pôsobnosťou, prostredníctvom ktorých boli zverejňované informácie spadajúce do pôsobnosti dozoru inšpekcie práce.

Dopyt jednotlivých médií tvorili hlavne žiadosti o vyjadrenie k prebiehajúcim udalostiam v danom kraji, verejným otázkam, či aktuálnym témam. Média mali k dispozícii odborné stanoviská, odborné články, príspevky, zároveň sa zástupcovia inšpektorátov práce zúčastňovali odborných diskusií, rozhovorov či relácií.

10. 5 Sťažnosti a podania

NIP v hodnotenom období prijal 85 sťažností, čo predstavuje oproti 94 sťažnostiam prijatým v roku 2015 percentuálny pokles o 9,57 %; z roku 2015 prešli 2 sťažnosti na vybavenie do roku 2016.

V kontexte s uvedeným teda NIP v roku 2016 konal, vrátane sťažností nevybavených v roku 2015, celkom v počte 87 sťažností, čo predstavuje oproti 97 sťažnostiam (vrátane sťažností nevybavených v r. 2014) za rok 2015 pokles o 10,31 %. Z vyššie uvedeného (celkového) počtu sťažností za rok 2016 bolo k 31. 12. 2016 evidovaných ako nevybavených 5 sťažností.

NIP v roku 2016 v 49 prípadoch postúpil sťažnosť na vybavenie (inému) vecne príslušnému orgánu verejnej správy, v roku 2015 bolo takto postúpených 64 sťažností, čo v roku 2016 predstavuje pokles o 23,44 % postúpených sťažností, 9 sťažností prešetril NIP v roku 2016, v roku 2015 bolo prešetrovaných 13 sťažností a 24 sťažností bolo v roku 2016 odložených podľa zákona o sťažnostiach, čo predstavuje nárast o 33,33 % oproti roku 2015, kedy bolo odložených 18 sťažností.

Zo sťažností, ktoré NIP prešetril v roku 2016, boli 4 sťažnosti opodstatnené. V roku 2015 bolo 5 sťažností opodstatnených, čo znamená, že v hodnotenom období poklesol počet opodstatnených sťažností o 20,00 %. V roku 2016 bolo 5 sťažností neopodstatnených, čo znamená oproti 8 neopodstatneným sťažnostiam v roku 2015 pokles o 37,50 %. NIP neprijal žiadnu opakovanú sťažnosť.

Z písomných podkladov, ktoré k vypracovaniu správy za rok 2016 predložili inšpektoráty práce je zrejmé, že tieto v hodnotenom období prijali 71 sťažností, čo predstavuje oproti 86 sťažnostiam prijatým v roku 2015 pokles o 17,44 %. Po započítaní sťažností prijatých v roku 2015, avšak vybavených v roku 2016, bol pokles o 17,17 %. Inšpektoráty práce vybavili v roku 2016 celkom 75 sťažností, čo k 85 vybaveným sťažnostiam v roku 2015 predstavuje pokles o 11,76 %. K 31. 12. 2016 ostalo 7 sťažností nevybavených.

Inšpektoráty práce z celkového počtu vybavených sťažností v roku 2016 nepostúpili žiadnu sťažnosť orgánu verejnej správy príslušnému na jej vybavenie. 68 sťažností bolo v roku 2016 prešetrovaných inšpektorátmi práce, čo je o 10,53 % menej ako počet prešetrovaných sťažností (76) v roku 2015 a 7 sťažností inšpektoráty práce v roku 2016 odložili podľa zákona o sťažnostiach.

Inšpektoráty práce prijali 3 opakované sťažnosti, ktoré boli vybavené ako neopodstatnené sťažnosti.

NIP ani inšpektoráty práce neprijali v roku 2016 žiadnu petíciu.

Za hodnotené obdobie bolo jednotlivými inšpektorátmi práce vybavených, resp. je v riešení celkom 6 308 podnetov, oznámení, oznámení podaných treťou osobou a anonymných oznámení (ďalej podaní), čo je o 574 podaní viac ako v rovnakom období minulého roka (vybavovaných 5 734 podaní).

Z uvedeného počtu 6 308 k 31. 12. 2016 bolo 1 472 opodstatnených podaní (23,34 %), neopodstatnených 1 911 podaní (30,29 %), vybavených iným spôsobom 1 591 podaní (25,22 %), odstúpených 472 podaní (7,48 %) a v riešení 862 (13,66 %).

Z uvedených podaní bolo celkom: 2 031 podnetov (32,20 %), 830 oznámení (13,16 %), 907 oznámení 3. osobou (14,38 %) a 2 540 anonymných oznámení (40,27 %).

V hodnotenom období bolo pri vybavovaní podnetov zistených celkom 5 240 porušení ustanovení Zákonníka práce, čo predstavuje v porovnaní s predchádzajúcim rokom (6 293) pokles o 1 053 porušení.

Najčastejšie porušovaným ustanovením Zákonníka práce bolo:

- ustanovenie § 43 Zákonníka práce (náležitosti pracovnej zmluvy) v celkovom počte 731 porušení (13,95 %),
- ustanovenie § 120 Zákonníka práce (minimálne mzdové nároky) v celkovom počte 387 porušení (7,39 %),
- ustanovenie § 99 Zákonníka práce (evidencia pracovného času) v celkovom počte 370 porušení (7,06 %),
- ustanovenie § 130 Zákonníka práce (výplata mzdy) v celkovom počte 333 porušení (6,35 %),
- ustanovenie § 129 Zákonníka práce (splatnosť mzdy) v celkovom počte 301 porušení (5,74 %).

V podaniach týkajúcich sa nedodržovania predpisov BOZP podávateľa poukazovali najčastejšie na porušovanie predpisov vo vzťahu k problematike systému riadenia BOZP, prevádzkovania budov a objektov a pracovných podmienok. Poukazovali tiež na nedostatky týkajúce sa VTZ, stavu prevádzkových budov a objektov, neposkytovania OOPP.

V roku 2016 bol výkon inšpekcie práce na základe podaní zrealizovaný celkom v 3 391 subjektoch. Najväčší počet kontrol bol vykonaný v spoločnostiach s ručením obmedzeným 2 132 (62,87 %). Druhou najviac zastúpenou skupinou sú fyzické osoby 568 (16,75 %) a treťou skupinou, kde bolo vykonaných najviac kontrol, sú akciové spoločnosti 231 (6,81 %).

V porovnaní s rokom 2015, kedy bola inšpekcia práce vykonaná celkovo v 3 489 subjektoch, bolo v hodnotenom období skontrolovaných na základe podaní o 98 subjektov menej.

Jednotlivé inšpektoráty práce zistili na základe podaní celkom 8 708 nedostatkov.

Najväčší počet nedostatkov 5 741 bol zistený pri výkone inšpekcie práce zameranej na dodržiavanie pracovnoprávných predpisov (65,93 %). Druhou oblasťou, kde bolo zistených celkom 1 975 nedostatkov, je oblasť BOZP (22,68 %). Pri kontrole zameranej na dodržiavanie sociálnej legislatívy v doprave bolo zistených celkom 552 nedostatkov (6,34 %).

Vo všeobecnosti bol oproti predchádzajúcemu obdobiu zaznamenaný stúpajúci počet podaní. Niekedy však postačuje už poradenská činnosť, ktorá účinne nasmeruje zamestnanca ako sa domáhať svojich nárokov bez zapojenia inšpektorátu.

10. 6 Príprava predpisov a technická normalizácia

V roku 2016 sa NIP a inšpektoráty práce zúčastnili na pripomienkovaní nasledovných právnych predpisov:

- zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- návrh smernice, ktorou sa uvádza 4. zoznam smerných expozičných limitov chemických faktorov pri práci,
- návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (medzirezortná pracovná skupina).

V roku 2016 NIP opätovne zaslal na Ministerstvo dopravy a výstavby SR návrhy zmien zákona č. 462/2007 Z. z. o organizácii pracovného času v doprave. Predmetné návrhy vyplývajú najmä zo zistení pri kontrolnej činnosti inšpektorov práce a týkajú sa predovšetkým právomocí inšpektorov práce pri kontrolách na pozemných komunikáciách a povinností zamestnávateľov (dopravných podnikov). NIP bude naďalej v spolupráci s MPSVR SR iniciovať zmenu predmetného zákona aj v roku 2017.

NIP v spolupráci s Česmadom (združenie cestných dopravcov SR) pripravil návrhy zmien nariadenia EPaR (ES) č. 561/2006 o harmonizácii niektorých právnych predpisov v sociálnej oblasti, ktoré sa týkajú cestnej dopravy. Predmetné návrhy boli obsahom správy pre Európsku komisiu. Európska komisia na základe návrhov jednotlivých členských štátov pripravila dotazník týkajúci sa predpisov upravujúcich sociálnu legislatívu v doprave. Na základe výsledkov z dotazníka budú určené ďalšie kroky pri novelizovaní predmetných predpisov.

10. 7 Zahraničná spolupráca

V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi orgány inšpekcie práce spolupracovali s vecne príslušnými orgánmi viacerých členských štátov Európskej únie.

V rámci spolupráce s inšpekciou práce Estónska sa 12. – 26. 05. 2016 v Košiciach uskutočnilo pracovné stretnutie so zástupkyňami inšpekcie práce, zamerané na výmenu informácií a skúseností inšpekcie práce oboch krajín v oblasti vysielania zamestnancov v rámci poskytovania služieb, dozoru nad odvetvím agentúr dočasného zamestnávania, kontroly nelegálneho zamestnávania a rodovej rovnosti v odmeňovaní mužov a žien, najmä z perspektívy technických a organizačných opatrení.

V rámci spolupráce s inšpekciou práce Českej republiky sa v júni 2016 uskutočnilo pracovné stretnutie vedúcich zamestnancov Státního úradu inspekce práce a sústavy inšpekcie práce Slovenskej republiky, zamerané na vzájomnú výmenu informácií o výsledkoch kontrolnej činnosti inšpekcie práce a o organizovaní aktivít v rámci predsedníctva v Rade Európskej únie.

V rámci spolupráce s inšpekciou práce Rumunska sa uskutočnili dve pracovné stretnutia, 17. – 18. 08. 2016 v Košiciach a 14. - 16. 12. 2016 v Temešvári. Na stretnutiach boli prerokované témy spoločného záujmu orgánov inšpekcie práce oboch krajín - dozor nad činnosťou agentúr dočasného zamestnávania, vysielanie zamestnancov v rámci poskytovania služieb a implementácia právnych predpisov, ktoré regulujú zákaz nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania, kontrolné aktivity v oblasti pracovnoprávnych vzťahov v odvetví stavebníctva, hotelov, reštaurácií a katering. Súčasťou stretnutia v Rumunsku bola aj diskusia so sociálnymi partnermi a účasť na praktickom výkone inšpekcie práce. Na stretnutí v Košiciach sa uskutočnilo aj stretnutie so zástupcami inšpektorátu práce Košice, kde boli rumunskí zástupcovia oboznámení s informačným systémom ochrany práce ISOP a systémom vydávania potvrdení o neporušení zákazu nelegálneho zamestnávania na účely poskytnutia štátnej pomoci, ktoré vydávajú inšpektoráty práce.

V rámci spolupráce s inšpekciou práce Lotyšska sa v dňoch 12. – 14. 07. 2016 v Rige uskutočnilo pracovné stretnutie zástupcov NIP a inšpektorátu práce Košice a Banská Bystrica so zástupcami Štátneho inšpektorátu práce Lotyšska. Medzi témy stretnutia patrili organizácia inšpekcie práce v oboch krajinách, aktuálny stav a trendy v oblasti BOZP, systém vzdelávania v oblasti BOZP, poznatky a skúsenosti z prípravy predsedníctva v Rade Európskej únie, vysielanie zamestnancov, tematické inšpekcie BOZP a kampane. Súčasťou stretnutia bola aj účasť na praktickom výkone zameranom na odhaľovanie nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania.

V rámci zahraničnej spolupráce s inšpekciou práce na krajskej úrovni Inšpektorát práce Košice pokračoval v spolupráci s oblastným inšpektorátom práce v Krakove, oblastným inšpektorátom práce v Ostrave a oblastným inšpektorátom práce v Temešvári, zameranej na vzájomnú výmenu skúseností a informácií o svojej činnosti.

V rámci sociálnej legislatívy v doprave boli na národnej úrovni uskutočnené spoločné kontrolné akcie s partnerskými organizáciami z Českej republiky (Centrum služieb pro silniční dopravu) a Maďarska (Nemzeti Közlekedési Hatóság), zamerané najmä na kontrolu sociálnej legislatívy v doprave. V termíne 17. – 19. 05. 2016 bola zorganizovaná spoločná kontrola s českým kontrolným partnerom (Otrokovice a okolie). Za Slovensko sa akcie zúčastnili spolu so zástupcom NIP šiesti inšpektori práce – z Inšpektorátu práce Trnava, Inšpektorátu práce Žilina a Inšpektorátu práce Banská Bystrica. V termíne 06. – 09. 06. 2016 bola zorganizovaná spoločná kontrola s maďarským partnerom (Lenti a okolie). Za Slovensko sa spolu so zástupcom NIP akcie zúčastnili šiesti slovenskí inšpektori práce – z Inšpektorátu práce

Košice, Inšpektorátu práce Nitra a Inšpektorátu práce Bratislava. Na základe pozvania od českého partnera Centra služieb pro silniční dopravu sa 23. – 25. 10. 2016 inšpektori práce z Inšpektorátu práce Trenčín, Inšpektorátu práce Nitra a Inšpektorátu práce Banská Bystrica zúčastnili v Pardubickom kraji na spoločnej kontrolnej akcii kontrolných orgánov Českej republiky, Slovenskej republiky a Poľska. Spoločné kontroly na pozemných komunikáciách prispievajú k vzájomnej výmene poznatkov z vykonávania kontrol, k prerokovaniu a zjednoteniu postojov k výkladu jednotlivých ustanovení európskych predpisov, ako aj k vzájomnej výmene skúseností s používaním vyhodnocovacích programov.

Zamestnanci sústavy NIP aktívne pracovali v nasledovných medzinárodných pracovných skupinách, respektíve vykonávali nasledovné aktivity:

- zastúpenie vo Výbore vrchných predstaviteľov inšpekcie práce (ďalej SLIC), Bureau SLIC a jeho pracovných skupinách: pre uplatňovanie práva, pre implementáciu nariadenia REACH (CHEMEX), na kontrolu technických požiadaviek na stroje a technické zariadenia (MACHEX), na prípravu tematického dňa SLIC v Slovenskej republike, na spoluprácu orgánov inšpekcie práce prostredníctvom národného koordinátora Siete pre rýchlu výmenu informácií SLIC – KSS,
- práca vo Výbore na vymáhanie legislatívy v oblasti pracovného času a doby odpočinku v doprave so sídlom v Bruseli (CORTE),
- zisťovanie a poskytovanie informácií o pracovných podmienkach v oblasti vysielania zamestnancov a v oblasti uznávania odbornej spôsobilosti pri voľnom pohybe osôb, tovaru a služieb ostatným členským štátom Európskej únie prostredníctvom systému IMI,
- činnosť Národného kontaktného miesta Európskej agentúry pre BOZP (ďalej EU-OSHA),
- činnosť poradnej skupiny EU-OSHA na komunikáciu a propagáciu,
- činnosť skupiny EU-OSHA zameranej na prípravu a organizáciu kampaní,
- riadny člen Riadiacej rady EU-OSHA,
- zástupca člena fóra na vymáhanie povinností podľa nariadenia REACH pri ECHA,
- platforma UDW – výbor expertov pre vysielanie pracovníkov.

Pokiaľ ide o aktivity organizované v rámci slovenského predsedníctva v Rade Európskej únie, 24. – 25. 10. 2016 sa zástupcovia NIP zúčastnili na konferencii BOZP „Lepšia kultúra prevencie na novom trhu práce“, na ktorej aktívne vystúpila zástupkyňa NIP s príspevkom „Aktivity slovenského Národného inšpektorátu práce pri posilňovaní kultúry prevencie.“ NIP zorganizoval 09. – 10. 11. 2016 v Hornom Smokovci zasadnutie SLIC, pozostávajúce z tematického dňa a plenárneho zasadnutia. Na medzinárodnom podujatí „Tematický deň SLIC“ s názvom „Starnúca pracovná sila a zmeny na trhu práce – úloha inšpekcie práce“, sa zúčastnilo 114 osôb – okrem zástupcov orgánov inšpekcie práce aj zástupcovia Inštitútu pre výskum práce a rodiny, sociálnych partnerov, Kliniky pracovného lekárstva, firmy TNT Express Worldwide - víťaza národného kola súťaže EU-OSHA na podporu kampane Zdravé pracoviská pre všetky vekové kategórie, zástupcovia inšpekcie práce členských štátov Európskej únie, krajín EFTA (Európskeho združenia voľného obchodu), Medzinárodnej organizácie práce (ďalej MOP), Európskej komisie a EU-OSHA, z toho 50 slovenských účastníkov. Prezentácie tematického dňa (v anglickom jazyku) boli umiestnené aj na webovej stránke NIP. Na tematický deň nadväzovalo 71. plenárne zasadnutie SLIC, na ktorom sa zúčastnili členovia SLIC, zástupcovia Európskej komisie, EU-OSHA, MOP a štátov EFTA.

Čo sa týka účasti na konferenciách a iných podujatiach sa za NIP zúčastnili zástupcovia v Bruseli na školení k systému vnútorného trhu (IMI) na implementáciu smernice o vysielaní

zamestnancov, v Záhrebe na stretnutí „Posilnenie politiky a zníženie počtu nelegálnej práce“, v Bruseli na zasadnutí výboru expertov pre vysielanie pracovníkov a na 1. a 2. stretnutí Európskej platformy k riešeniu nedeklarovanej práce. Zástupca NIP sa aktívne zúčastnil na medzinárodnom seminári vo Vroclavi s názvom „Prevencia ako pracovná metóda používaná orgánmi, ktorých úlohou je kontrola a vykonávanie dozoru nad pracovnými podmienkami“, kde bol pozvaný za účelom prezentácie skúseností s „Administratívou / vedením informácií o podnikoch, ktoré sú predmetom dozoru inšpekcie práce – spoľahlivými a aktuálnymi databázami – spoluprácou so Sociálnou poisťovňou“ v tematickom bloku „Inšpekcia ako nástroj prevencie“, v Luxemburgu sa zúčastnil na zasadnutí technického výboru pre adaptáciu smernice Rady 98/24/ES zo 7. apríla 1998 o ochrane zdravia a bezpečnosti pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s chemickými faktormi pri práci, v Kielce na medzinárodnom veľtrhu pre verejnú dopravu a výstavu autodielov a príslušenstva, v Ríme na kongrese Európsky deň bezpečnosti – 10 rokov Asociácia FIRAS – SPP a v Bruseli na medzinárodnom seminári platformy nedeklarovanej práce na tému „Rozvoj holistického prístupu k riešeniu nedeklarovanej práce“.

10.8. Vydávanie oprávnení, osvedčení a preukazov inšpektorátmi práce a NIP

a) Vydané oprávnenia a osvedčenia

Inšpektoráty práce podľa § 16 ods. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej zákon č. 124/2006 Z. z.) v znení neskorších predpisov vydávajú osvedčenia a preukazy. Konkrétne ide o vydávanie:

1. Osvedčení revíznym technikom VTZ:

- A) tlakových,
- B) zdvíhacích,
- C) plynových,
- D) elektrických.

Počet vydaných osvedčení revíznym technikom podľa druhu VTZ

	spolu	Zariadenia			
		elektrické	plynové	tlakové	zdvíhacie
IP Bratislava	169	59	22	27	61
IP Trnava	29	17	2	4	6
IP Trenčín	20	14	0	0	6
IP Nitra	200	81	50	43	26
IP Žilina	128	98	18	8	4
IP Banská Bystrica	57	19	24	4	10
IP Prešov	51	41	3	5	2
IP Košice	169	60	49	20	40
Spolu	823	389	168	111	155

2. Osvedčení pre osoby na opravu VTZ:

- A. osoby na opravu kotla I. až V. triedy a na opravu potrubného vedenia na rozvod nebezpečnej kvapaliny s najvyšším dovoleným tlakom nad 1 MPa,
- B. osoby na opravu osobného výtahu a nákladného výtahu s povolenou dopravou osôb,
- C. osoby na opravu vyhradených technických zariadení plynových s vysokou mierou ohrozenia (skupina A) pracujúcich s nebezpečnými plynmi.

Počet vydaných osvedčení pre osoby na opravu VTZ podľa druhu VTZ

	spolu	Zariadenia			
		elektrické	plynové	tlakové	zdvíhacie
IP Bratislava	196	0	61	63	72
IP Trnava	56	0	23	24	9
IP Trenčín	18	0	17	0	1
IP Nitra	135	0	87	41	7
IP Žilina	33	0	26	2	5
IP Banská Bystrica	45	0	34	1	10
IP Prešov	10	0	2	8	0
IP Košice	102	0	47	30	25
Spolu	595	0	297	169	129

3. Preukazov pre osoby na obsluhu vyhradených technických zariadení na činnosti:

- A. osoby na obsluhu kotla I. až V. triedy,
- B. osoby na obsluhu mobilného žeriava výložníkového typu a vežového žeriava výložníkového typu,
- C. osoby na obsluhu pohyblivej pracovnej plošiny na podvozku s motorovým pohonom, ktorá je určená na prevádzku na pozemných komunikáciách a s výškou zdvihu nad 1,5 m,
- D. osoby na VTZ plynových s vysokou mierou ohrozenia (skupina A) pracujúcich s nebezpečnými plynmi okrem zariadení určených na zásobovanie plynom z kovových tlakových nádob stabilných alebo z kovových tlakových nádob na dopravu plynov (tlakové stanice) a zariadení určených na rozvod plynov.

Počet vydaných preukazov pre osoby na obsluhu VTZ podľa druhu VTZ

	spolu	Zariadenia			
		elektrické	plynové	tlakové	zdvíhacie
IP Bratislava	642	0	230	264	148
IP Trnava	388	0	194	121	73
IP Trenčín	386	0	135	144	107
IP Nitra	748	0	299	253	196
IP Žilina	580	0	148	182	250
IP Banská Bystrica	519	0	184	255	80
IP Prešov	273	0	117	120	36
IP Košice	885	0	273	225	387
Spolu	4 421	0	1 580	1 564	1 277

b) Oprávnení a osvedčenie

NIP vydáva a odoberá oprávnenia na vykonávanie výchovy a vzdelávania v oblasti ochrany práce (ďalej VaVZ), vykonávanie bezpečnostnotechnickej služby (ďalej BTS), overovanie plnenia požiadaviek bezpečnosti technických zariadení (ďalej OPO) a osvedčenia autorizovaných bezpečnostných technikov (ďalej ABT) v zmysle § 6 ods. 1 písm. d) zákona č. 125/2006 Z. z.

Údaje o počte prijatých žiadostí o vydanie oprávnenia na VaVZ, BTS a OPO sú za obdobie od 01. 01. 2016 do 31. 12. 2016 a údaje o spôsobe a počte ich vybavenia sa vzťahujú k dátumu 23. 02. 2017. Vid' tabuľka č. 1.

Tabuľka č. 1

	VaVZ			BTS			OPO	
	FO	PO	spolu	FO	PO	spolu	PO	spolu
	počet	počet	počet	počet	počet	počet	počet	počet
prijaté žiadosti	37	75	112	7	38	45	1	1
vydané oprávnenia	13	37	50	5	30	35	0	0
stiahnutá žiadosť	0	1	1	0	3	3	0	0
zastavené konanie	20	33	53	2	5	7	0	0
žiadosti v riešení	4	4	8	0	0	0	1	1
odobraté oprávnenia	19	94	113	1	0	1	0	0

NIP vydáva žiadateľom osvedčenie ABT po splnení podmienok podľa ustanovenia § 24 ods. 2 zákona č. 124/2006 Z. z. alebo po úspešnom absolvovaní skúšky ABT podľa ustanovenia § 24 ods. 1 zákona č. 124/2006 Z. z.

Spolu bolo v roku 2016 doručených 137 žiadostí o vydanie osvedčenia ABT. Z nich bolo 24 žiadateľom vydané osvedčenie ABT podľa ustanovenia § 24 ods. 2 zákona č. 124/2006 Z. z. a 73 žiadateľov získalo osvedčenia ABT na základe vykonanej skúšky ABT. V roku 2017 budú 2 žiadatelia zaradení na vykonanie skúšky ABT a 16 žiadateľov z roku 2016 môže požiadať o vykonanie opakovanej skúšky ABT podľa ustanovenia § 24 ods. 8 zákona č. 124/2006 Z. z. V roku 2016 NIP zrealizoval celkom 11 termínov skúšok ABT.

Rozhodnutie o zastavení konania z dôvodu nesplnenia podmienok pre vydanie osvedčenia ABT bolo vydané 18 žiadateľom. V správnom konaní sú v riešení ešte 4 žiadosti.

Zo žiadostí doručených v roku 2015 bolo v roku 2016 vydaných 32 osvedčení ABT podľa ustanovenia § 24 ods. 1 zákona.

Údaje o počte prijatých žiadostí ABT uvádzané v tabuľke č. 2 sú za obdobie od 01. 01. 2016 do 31. 12. 2016 a údaje o spôsoboch a počte ich vybavenia sa vzťahujú k dátumu 27. 02. 2017.

Tabuľka č.2

Počet žiadostí – rok 2016	137	100,00 %
získané osvedčenie ABT na základe vykonanej skúšky	73	53,30 %
vydané osvedčenia ABT podľa § 24 ods.2 z. č. 124/2006 Z. z.	24	17,50 %
žiadatelia zaradení na vykonanie skúšky v roku 2017	2	1,5 %
žiadatelia, ktorí môžu požiadať o vykonanie opakov. skúšky	16	11,70 %
žiadosti v riešení	4	2,9 %
nesplnenie podmienok pre vydanie osvedčenia ABT	18	13,10 %
spolu	137	100,00 %

11. Prehľad všeobecne záväzných predpisov

- zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- zákon č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- zákon č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (chemický zákon);
- zákon č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- zákon č. 307/2014 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- zákon č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- zákon č. 351/2015 Z. z. o cezhraničnej spolupráci pri vysielaní zamestnancov na výkon prác pri poskytovaní služieb a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- zákon č. 462/2007 Z. z. o organizácii pracovného času v doprave a o zmene a doplnení zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 309/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov;
- zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov;
- zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- zákon č. 307/2014 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov;
- zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.